

ben telepedett meg, de álláshoz nem jutva, csupán zeneoktatásból élt, közben pedig elsajátította az angol nyelvet. 1887-ben Amerikába vitorlázott, hogy az újvilágban próbáljon szerencsét. A newyorki Casinoszínház karmesternek szerződtette és öt éven át maradt meg ebben az állásban. Közben az Erlanger-féle operett-társulathoz első karmesteri minőségben vidéki tournéra hívták meg. Az Egyesült-Államokban csak a nagy városokban van állandó színház. A vidéket kitűnően megszervezett staggionek látják el, melyeket a nagy színházi centrumokból küldenek ki az amerikai színházi trust vezeterei. Ilyen staggione volt az Erlanger-féle is, amelynél Feleky egy évtizedig működött. Megelégtelve a nomád életet, gazdag tapasztalatokkal felfegyverkezve, Newyorkban telepedett meg és 1907-ben megnyitotta a »Palace Theatre«-t, mely az Unió egyik legelőkelőbb varietészínháza. Ez az intézet azonban nem elégítette ki F. művészi ambícióit. Néhány évvel később Hopkins Arthurral társulva megnyitotta a »Plymouth-Theatre«-t, mely kizárólag a drámai műfajt kultiválja.

Feleky Klári, színésznő, sz. 1907-ben, *Aradon*. Színpadra lépett 1923. nov. havában.

Feleky Miklós, színművész, az udvarhelymegyei *Nagygalambfalván* született, székely családból, 1818. dec. 18-án. Kilenc éves korában látta az első színelőadást s ez leküzdhetetlen vágyat keltett benne a színészet iránt. Atyja papnak szánta, de ő lelke vágyát követve, színésznek állott be s Csíkszeredán játszott először. Mint vándorszínész sokat sanyargott, de acélos lélekkel tűrte a nyomorúságot. Bejárta az egész országot, sőt még Bukarestben is játszott. 1844-ben átvette Pályi Elek társulatának igazgatását, több évig működött e minőségben s jelentős érdemeket szerzett vidéki színészetünk színvonalának emelésében. 1848-ban feloszlatta társulatát, beállott honvédek s »megmutatta, hogy nemcsak Tháliának lelkes papja, de Marsnak is vitéz fia«. Bem hadseregében harcolt s századosságig vitte. A szabadságharc után a bujdosó színészekből társulatot szervezett Nagybányán,

melyben mindenki egyenlő fizetést kapott. 1851-ben a Nemzeti Színház meghívja, hogy a mindinkább elbetegeskedő id. Lendvay szerepeit játsszassa vele. Rövid bécsi tanulmányút után 1852. jún. 17-én kezdi meg működését a Nemzeti Színháznál, mint szerződtetett tag. Előbb szerelmes szerepeket játszott, később igen kiszélesedett szerepköre. Társadalmi és közéleti téren is lelkes munkásságot fejtett ki, mint fővárosi bizottsági tag, a Honvédmeház igazgatósági tagja s az Írók és művészek körének alelnöke. Ő is közreműködött a Nemzeti Színház nyugdíjintézetének létesítésében. Réndkívül nagy érdemei vannak az Országos Színészegyesület megalapításában s ezeknek elismeréséül az Egyesület örökös díszelnökévé választotta. A Nemzeti Színháztól 1884. szept. 25-én megvált, hogy ismét színigazgatóvá lehessen. A budai Várszínházat bérletre ki s társul vette maga mellé Blaha Lujzát, de vállalkozásuk bukással végződött. Nem volt több szerencséje a Gyapjúuccai német színházzal sem és visszaszerződött a Nemzeti Színházhoz. 1887. ápr. 28-án ünnepelte színészi működésének ötven éves fordulóját, amikor a király »nagyalambfalvi« előnévvel magyar nemességgel tüntette ki, főleg színészegyesületi elnöki működése körül szerzett érdemeiért. Több város díszpolgári oklevéllel fejezte ki elismerését érdemeiért. 1902. márc. 16-án halt meg Budapesten. Sírja fölé tíz év múlva díszes emléket emelt a kegyelet.

F. 63 évig működött pályáján. Külsősejéről Ujházi Ede ezt írja: »Olyan volt, mint a kovácsolt acél, lépte: mint a gummilabda, egyenes, mint a nádszál s karcsú. A hangja kellemes, erős, igazi férfihang.« Ezekhez a külső adományokhoz nagy routine járult. Sokoldalú színész volt, játszott szerelmes, hős, bonvivant, finom és burleszk komikus, apa és szalonhős szerepeket. Közöttük kiválóbbak voltak: Edgar (Lear király), Bolingbroke (Egy pohár víz), Percival (Griseldis), Clavigo, Petúr bán, Zrínyi, Könyves Kálmán, Antonius, stb. De igazi szerepköre a modern társadalmi drámákban nyílt. Ideálisabb hősi szerepekben játéka hideg és sablonos volt, szavaiata modoros és patogó, a szókezdő mássalhangzókat kettőzve ejtette ki s majd minden szóttagot kü-